

Neogotische baksteenpareltjes Abdijen, kloosters en kerken.

In de Middeleeuwen, tot de 12de eeuw, waren veel koningen ongeletterd en zochten ze steun bij kloosters voor cultuur en landbeheer. Dit resulteerde in vele schenkingen aan kloosters en de opkomst van nieuwe abdijen.

Loyaliteit werd beloond met land, wat leidde tot een lappendeken van territoria in Europa, zoals graafschappen en hertogdommen. Uit dit feodale systeem, dat bestond uit werkend volk, biddende geestelijkheid en verdedigende adel, ontstond het '**Ancien Régime**', dat eindigde met de Franse Revolutie in 1789.

In de Kempen zijn veel kerken opgetrokken uit baksteen. Het bakken van stenen, oorspronkelijk een Romeinse techniek, kende een heropleving aan het einde van de 12de eeuw. Cisterciënzer monniken uit de **St Bernardusabdij te Hemiksem** stonden bekend om hun "papestenen" voor klooster- en kerkbouw, gebakken in nabijgelegen veldovens vanwege transportuitdagingen.

Eind 19de eeuw werden veldovens vervangen door permanente ovens, wat

leidde tot 43 **baksteenfabrieken** in de Kempen, mede dankzij verbeterde transportwegen.

Tijdens een economische bloeiperiode tussen de 15de en late 16de eeuw zagen de Kempen een piek in kerkbouw. Hoewel de vroege gotische gebouwen vaak van natuursteen waren, een zeldzaamheid in de Kempische kerken, werd baksteen het kenmerkende materiaal van de Kempische Gotiek. Dit wijst op een initiële

terughoudendheid om baksteen te gebruiken voor prominente bouwwerken. De Kempische Gotiek kenmerkt zich verder door een lichte bouwstijl, eenvoudige plattegronden en westelijke torens.

De St Catharinakerk

St Catharina leefde in de 4de eeuw. Dankzij een relikwie afkomstig van de benedictijnerabdij van Ename, werd zij vereerd in de parochie van 's-Gravenwezel.

De oude kerk, die in verval raakte, maakte in 1878 plaats voor een nieuw, neogotisch gebouw. Opmerkelijk genoeg werd deze niet op dezelfde locatie gebouwd en week het af van de traditionele oost-west oriëntatie. Een deel van de oude koormuur blijft echter behouden en kan men terugvinden op het Lodewijk De Vochtplein.

De grond voor de nieuwe kerk werd geschonken door **Mathilde de Caters**.

Kasteelheer Jonkheer Gillès financierde 30.000 van de in totaal 100.000 franken die nodig waren voor de bouw.

Binnen in de kerk, in de twee zijbeuken aan de voorkant, hangen prachtige **obiits of rouwblazoenen**. Deze tonen het wapenschild en de sterfdatum van leden van de adellijke families Roose, de Caters, Gillès en Cornet. Het schilderij aan de achterkant, dat St Catharina afbeeldt, is afkomstig uit de Vlaamse school van de 16de eeuw.

In 1914 werd, op aanvraag van de militaire overheid, de kerktoren ingekort. Deze werd echter in 1922 weer in zijn oorspronkelijke staat hersteld.

De St Guibertuskerk

De St Guibertus kerk en het domein Hof ter Putte, ook bekend als het **Puttenhof**, vormen de historische kern van de gemeente Schilde en waren oorspronkelijk eigendom van de benedictijnerabdij van Affligem. Als belangrijkste abdij van het Hertogdom Brabant, waar Schilde onder viel, genoot deze abdij veel voordelen.

De benedictijnen van een andere voormalige abdij in Ename waren overigens verantwoordelijk voor de bediening van de parochies in Deurne en 's-Gravenwezel. Sint Guibertus, ook bekend als Wijbrecht, stichtte de Benedictijnerabdij van Gembloers.

In 1863 onderging de kerk een renovatie in de stijl van de neogotische Kempische gotiek onder leiding van provinciaal architect Eugène Giffé. Dit proces was vergelijkbaar met een latere renovatie van de St Catharinakerk in 's-Gravenwezel. In 1875 werden een nieuwe vloer gelegd en aanpassingen aan het gewelf gemaakt, dankzij financiering van Baron en tevens burgemeester **Henri van de Werve en van Schilde**.

In oktober 1914 blies het Belgische leger preventief de kerktoren op vanwege de naderende Duitse troepen. Helaas resulteerde dit in een brand waarbij de gehele kerk verloren ging, op de buitenmuren na. Tussen 1921 en 1922 werd de kerk herbouwd, maar zonder de oorspronkelijke torenspits.

Aan de buitenzijde van de kerk, nabij het altaar, bevindt zich een indrukwekkend praalgraf ter ere van Baron Philippe van de Werve en van Schilde, die in 1834 overleed.

Joos Verschueren

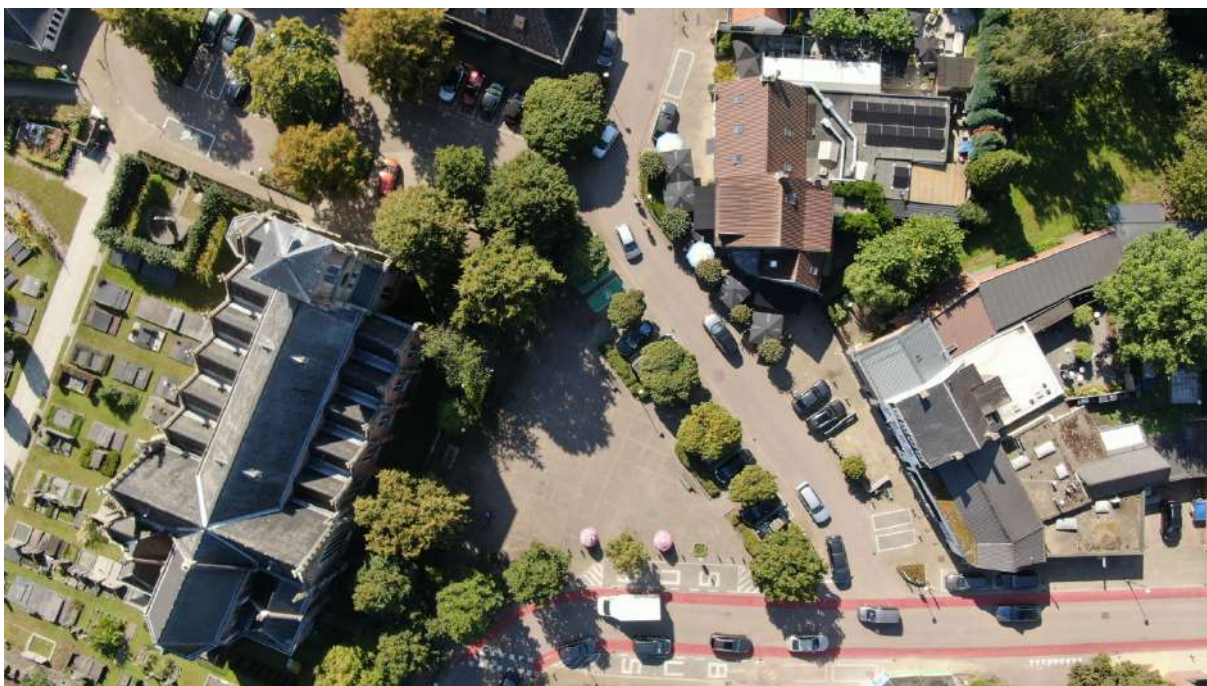

Het Belang van Dorpspleinen

Een pleidooi voor een autovrije dorpspleinen

Aan onze twee neogotische baksteenkerken grenzen twee prominente **dorpspleinen**: het kerkplein in Schilde en het Lodewijk De Vochtplein in 's-Gravenwezel.

Historisch gezien waren deze dorpspleinen meer dan alleen openbare ruimtes; ze waren het **hart en de ziel** van een gemeenschap. Deze pleinen vertegenwoordigden de levendige essentie van cultuur, traditie en gemeenschappelijkheid. Hier verzamelden generaties zich om vreugde, verdriet, overwinningen en verliezen te delen. Deze plekken waren de levende getuigen van het eeuwenoude verhaal van een hechte dorpsgemeenschap.

Stel je voor, **geïnspireerd door de betoverende Italiaanse piazza's**, pleinen vol levendigheid, waar mensen zich verzamelen rond gezellige cafés, genietend van een glas wijn of een verfrissend biertje, terwijl kinderen vrij spelen en ouderen verhalen uitwisselen. Het is niet alleen een esthetische droom, maar een visie op hoe deze pleinen een broedplaats kunnen worden voor sociale cohesie, economische groei en algemeen welzijn.

In een **tijdperk waarin technologie en verstedelijking** ons steeds meer van elkaar en van de natuur verwijderen, hebben we de gouden kans om deze pleinen te transformeren tot bruggen van verbinding. We kunnen beginnen met het terugdringen van grijze, stenen en betonnen ruimtes en deze vervangen door groene oases. Deze groene zones zijn niet alleen esthetisch aangenaam, maar ze bieden ook ecologische voordelen zoals verbeterde luchtkwaliteit en waterbeheer.

Zowel het **kerkplein** in Schilde als het **Lodewijk De Vochtplein** in 's-Gravenwezel schreeuwen om een renaissance. Er is een dringende behoefte aan meer groene ruimtes, zitplekken, veilige speelgebieden voor kinderen en toegankelijkheid. Laten we deze pleinen **autovrij** maken, de betonnen landschappen verminderen en een moderne draai geven aan hun ontwerp.

Het is tijd om een levendig dorpscentrum te creëren, een plek waar jong en oud zich verzamelen, waar bedrijven kunnen bloeien en waar de natuur weer tot leven komt.

Er zijn al stappen gezet voor het Lodewijk De Vochtplein middels raadpleging van de inwoners. <https://schildeschittert.be/ldv-plein>. Voor Schilde lanceer ik via het verhaal van Schilde & 's-Gravenwezel **ambitieuze voorstellen**, waarvan sommige wellicht een radicale herziening van de mobiliteit vereisen.

Ik nodig u uit om samen met mij deze visie na te streven, om een verschil te maken voor onze gemeenschap en toekomstige generaties. **Uw feedback is van onschatbare waarde**, dus deel uw gedachten op hetverhaalvanschilde.be.

Voor een betere leefkwaliteit!

Philippe Verschueren
Gemeenteraadslid Schilde

Bekijk onze Drone Video's

Lodewijk De Vochtplein: https://youtu.be/ufzqGO_1ISw

Het Verhaal van Schilde

Kerkplein: <https://youtu.be/PIB2T152JAc>

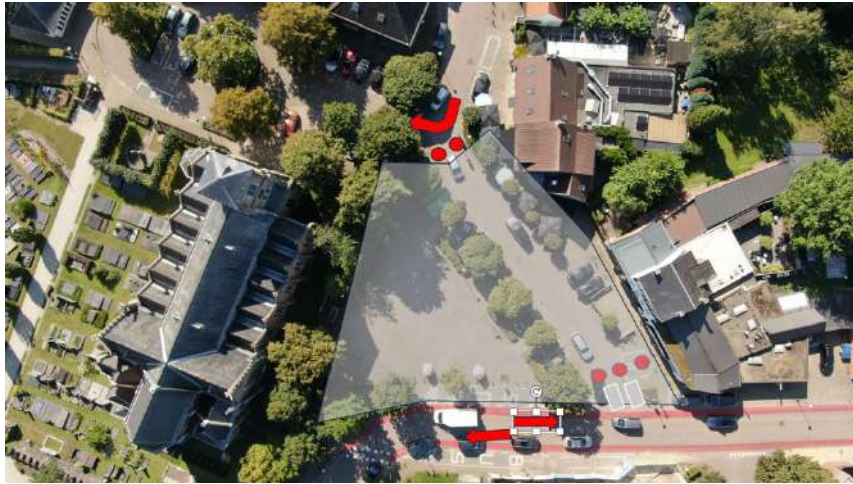

Nr3

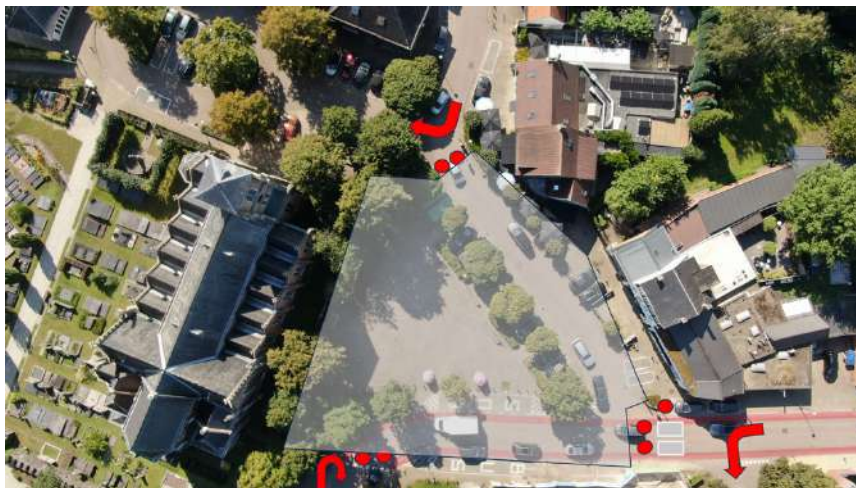
Autovrij kerkplein

Voorstel 1: Autovrij maken van het stuk Dorpsstraat langs het Kerkplein.

- Bewoners hebben steeds toegang tot het plein.
- Parkeerplaatsen aan bakkerij Michielsens.

Voorstel 2: Autovrij maken van stuk van de Dorpsstraat & stuk van de Puttenhoflaan langs het Kerkplein.

- Bewoners hebben steeds toegang tot het plein.
- Parking en keerpunt op einde van de Puttenhoflaan.
- Schoolstraat, Puttenhoflaan: zone 30.
- Dorpsstraat enkelrichting in andere richting.
- Bus langs Liersebaan & van de Wervelaan
- Parkeerplaatsen aan bakkerij Michielsens.

GEEF UW MENING!

Vindt U dat we het kerkplein autovrij mogen maken om een echte dorpskern te realiseren? Of heeft U andere voorstellen? Laat het weten via www.hetverhaalvanschilde.be

De auteurs

Joos Verschueren, 84 jaar oud, is een al meer dan een halve eeuw trotse inwoner van Schilde-‘s-Gravenwezel. Eerst nam hij zijn intrek in het Zonnebos, om later te verhuizen naar de dorpskern van Schilde. Hij is de patriarch van een gezin met drie kinderen, waaronder **Philippe Verschueren**, die op 54-jarige leeftijd ook meer dan 35 jaar in Schilde-‘s-Gravenwezel heeft doorgebracht en zelf vader is van vier kinderen. Beide Verschuereus delen een diepgaande passie voor hun gemeente, haar ontwikkeling en hebben beiden betrokkenheid getoond bij hun gemeenschap door dienst te doen als gemeenteraadslid. Door een verbindingslijn te trekken tussen het verleden en de toekomst van Schilde, hopen ze ideeën te introduceren die gericht zijn op het verbeteren van de levenskwaliteit van alle Schilde inwoners. En daarbij willen ze graag weten wat u ervan denkt.

(*) Geraadpleegde bronnen:

Heemkundige Kring Jan Vleminck : De tram in Wijnegem 2007
Heemkundige Kring Jan Vleminck : Wijnegem onder de grond 2017
Serge Migom: Van klei tot kerk 2004
Heemkundige Kring Jan Vleminck: 700 jaar Familie van Havre 2004
Joseph Schobbens : Les Environs d’Anvers 42 promenades pédestres 1921
Heemkundige Kring Jan Vlemick: De kastelen van Wijnegem 2016
Heemkring De Drie Rozen : Obiits en Rouwgebruiken bij de Adel 2002
Heemkring De Drie Rozen : Baron de Caters Een leven vol beweging
Heemkring De Drie Rozen: De Vogelenzang een wijk apart
Educatief dossier 2005-2006: Politiek en Spelling
Henri Breugelmans : 100 jaar Parochiekerk 100 jaar klooster 1978
Floris Prims : Geschiedenis van Antwerpen 1947
Heemkring Scilla : diverse artikelen
Heemkring De Drie Rozen: diverse artikelen
Yves van de Werve de Vorsselaer : Légendes et vérités 2009
Jan van den Bergh: Alhier tot Sgravenwezele 1991
Hugo Jacobs, Staf Oorts, Jos Van Bulck Toen we Nederlanders werden en waren 1814-1830
Jacques Claes: De Gebeurtenis Antwerpen Hoe het ging en gaat 2019
Gemeente Schilde en auteurs: Schilde ‘s-Gravenwezel in beeld 2011
Roland Baetens: Van abdijdomlein tot villapark 2003